

## Komentář k textu písně

Jan Káčer  
Učo: 216677

Pro tuto práci jsem si vybral píseň *Ta strážnická brána*, která má vojenskou tematiku. Za literaturou, kterou jsem prošel následují neskenované varianty písní, ze sbírek a na konci přidán komentář.

Sbírkky, které jsem prošel, zvyrazněné jsou ty, ve kterých jsem našel varianty písně:

BARTÓK, BÉLA: *Slovenské ľudové piesne I.* Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1959. 756 s.

BARTÓK, BÉLA: *Slovenské ľudové piesne II.* Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1970. 812 s.

BARTOŠ, FRANTIŠEK: *Nové národní písně moravské s nápěvy do textu vřaděnými.* Brno: Nákladem C. K. dvorního knihkupectví Karla Winklera, 1882. 196 s.

**BARTOŠ, FRANTIŠEK: *Národní písně moravské v nově nasbírané.* Brno: nákladem Matice moravské, 1889. 664 s.**

BARTOŠ, FRANTIŠEK – JANÁČEK, LEOŠ: *Národní písně moravské v nově nasbírané.* Praha: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy slovesnost a umění, 1901. 1334 s.

ČECH, JAROSLAV: *Lidová píseň a tanec ve Strání, se zvláštním přihlédnutím k tanci Pod šable.* II. Písňový materiál k diplomové práci. 250 s., 16 fotografií. Vedoucí: prof. PhDr. Antonín Václavík. Práce je uložena v Ústavu evropské etnologie FFMU v Brně, 1956.

**ČERNÍK, JOSEF: *Záleské písně z okolí Luhačovic.* Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1957. 299 s.**

ČERNÍK, JOSEF: *Zpěvy moravských kopaničářů.* Praha: Nakladatelství J. OTTO, 1908. 221 s.

HOLÝ, DUŠAN: *Hornácké písničky ke koštu vína.* Lipov: JZD Obránců míru, 1976. 48 s.

HRABALOVÁ, OLGA: *Na bučovském poli. Lidové písně z Bučovička a Slavkovska.* Vyškov: Okresní kulturní středisko, 1990. 237 s.

HRDÝ, MILOSLAV – VÍCHA, OLDŘICH: *Písně malované Slovákem. Na derflanském poli...* Praha: RIGID s.r.o., 2006. 170 s.

HUDEC, KONŠTANTÍN (ed.): *Slovenské ľudové piesne I.* 2.vyd. Bratislava: Slovenská akadémia vied v Bratislave, 1959. 228 s.

JANÁČEK, LEOŠ – VÁŠA, PAVEL: *Moravské písně milostné I.* Praha: nákladem Státního ústavu pro lidovou píseň v ČSR, 1930. 524 s.

JURÁŠEK, JAROSLAV: *Na pěknú notečku I. Zpěvník padesáti lidových písní z Moravy a Slovenska*. Brno: Československý rozhlas Brno, 1966. 53 s.

KLUSÁK, VLADIMÍR: *Slovácké písně s hudeckým doprovodem*. Praha: Naše vojsko, 1952. 177 s.

**KUNC, JAN: *Slovácké jednohlasé písně*. Moravská Ostrava: Vydal Adolf Perout, 1913. 173 s.**

LÍSA, VALEŠ: *Slovácké a lidové písně z Uherskohradištska*. Kroměříž: Nákladem vlastním, 1911. 213 s.

MIŠKEŘÍK, JAREK: *Hornácký zpěvník sedláckých*. Břeclav: Moraviapress, 1994. 500 s.

PAJER, JIŘÍ: *Marie Procházková (1886 – 1986) zpěvačka ze Strážnice*. Praha: Ústav pro kulturně výchovnou činnost, 1986. 459 s.

PAJER, JIŘÍ: *Záleský zpěvník*. Z repertoáru Aloise Kubíčka z Kelník. Březůvky: ZD Mír, 1990. 157 s.

**PETRŮ, JIŘÍ: *K městečku Kyjovu. Lidové písně s rekrutskou a vojenskou tematikou*. Hodonín: Okresní kulturní středisko, 1986. 366 s.**

PETRŮ, JIŘÍ: *Zpíváme v Kyjově 1.-3.díl*. Kyjov: Sdružení přátel Slováckého souboru Kyjov, 1996 – 1998. 103, 146, 157 s.

PETRŮ, JIŘÍ – SYNEK, FRANTIŠEK: *Slovácká svatba na kyjovském Dolňácku*. Praha: hudební nakl. KNEIFL, FoS ČR, SpSs Kyjov, 1995. 152 s.

POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky I*. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1951. 160s.

**POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky II*. 2.vyd. Praha: Melantrich, 1948. 144 s.**

**POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky III*. 2.vyd. Praha: Melantrich, 1949. 144 s.**

POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky IV*. 2.vyd. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1950. 142 s.

**POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky V*. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1950. 144 s.**

**POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky VI*. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1951. 164 s.**

**POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky VII. Doplnky*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 111 s.**

POLOCZEK, FRANTIŠEK (ed.): *Slovenské ľudové piesne 2*. Bratislava: Slovenská akadémia vied v Bratislave, 1953. 347 s.

POLOCZEK, FRANTIŠEK (ed.): *Slovenské ľudové piesne 3*. Bratislava: Slovenská akadémia vied v Bratislave, 1956. 700 s.

POLOCZEK, FRANTIŠEK (ed.): *Slovenské ľudové piesne 4*. Bratislava: Slovenská akadémia vied v Bratislave, 1964. 604 s.

POPELKA, PAVEL: *Příběhy v písních vyzpívané*. Břeclav: Moraviapress, a.s., 1995. 421 s.

POPELKA, PAVEL: *Řečeno písní*. Uherský Brod: Muzeum Jana Amose Komenského s Krajskou knihovnou Františka Bartoše ve Zlíně, 2000. 446 s.

RUTTE, LADISLAV: *Hornácko ve zpěvu, hudbě, tanci*. 2.vyd. Gottwaldov: Tisk, 1950. 99 s.

SEIDEL, JAN: *Národ v písní*. Praha: Nakladatelství L. Mazáč, 1940. 419 s.

SMUTNÝ, JAROSLAV – SMUTNÁ, VLASTA: *Písně z Veselska 1*. Hodonín: Okresní kulturní středisko. 121 s.

**SUŠIL, FRANTIŠEK: *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*. 3.vyd. Praha: ČIN, 1941. 794 s.**

**SVOBODOVÁ, JANA: *V Brně na Špilberku stojí vrany kůň. Pověsti a lidové písně o brněnském hradě a brněnských kasárnách*. Brno: Muzeum města Brna a nakladatelství JOTA, 1995. 167 s.**

TOMEK, FERDINAND – HORÁK, JIŘÍ: *Slovenské písně z Uherskobrodsko*. Olomouc: vlastním nákladem, 1926 (1896). 105 s.

TROJAN, JAN: *Nové národní písně Františka Bartoše (1889)*. Faksimile vybraných zápisů s komentáři. Zlín: Studijně-dokumentační středisko Františka Bartoše Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, 1996. 152 s.

**ÚLEHLA, VLADIMÍR: *Živá píseň*. Praha: Nakladatelství Fr. Borový, 1949. 833 s.**

VACULÍK, LUDVÍK: *Polepšené písničky*. Praha: Nakladatelství Jaroslava Jiskrová-Máj a Dokořán, s.r.o., 2006. 247 s.

VETTERL, KAREL – SIROVÁTKA, OLDŘICH: *Lidové písně z Podluží*. Písně Jana Turečka z Tvrdoni v zápisech Františky Kyselkové. Břeclav: Okresní kulturní středisko, 1974. 106 s.

ZEMAN, MARTIN: *Hornácké písně*. (Uspořádaly a připravily Marta Toncrová a Lucie Uhlíková.) Brno: Etnologický ústav AV ČR Brno, 2000. 185 s.

Notové ukázky:

### 134. TÁ STRÁŽNICKÁ BRÁNA

Volně (♩ = 60) Z Dolňácka  
Strážnice

1. Tá stráž-nic-ká brá-na pě-k-ně ma-lo-va - ná.  
Ja kdo-že ju vy-ma-lo-vál? Děv-ča-ta sl-za - ma.

The image shows two staves of musical notation. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/2 time signature. It contains the first line of the song with lyrics. The second staff continues the melody with lyrics. Dynamics include piano (p) and mezzo-forte (mf).

2. Děvčata slzama,  
mamičky barvama,  
že už chlapani mašírujú  
hore za humnama.

3. Tamboré bubnujú,  
chlapani mašírujú.  
a ty jejich galánečky  
ruky zalamujú.

Pol. V-179

POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky VII. Doplnky*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. s. 81.

### 164. TÁ BRNĚNSKÁ BRÁNA

Volně (♩ = 60) Z Podluží  
(Lužice)

1. Tá br-ně-n-ská brá-na, ce-lá ma-lo-va - ná,  
2. Do-šél k ní sy-ne-ček, ru-ku jí po-dá - vá;  
a pod ňú ma-mi-čka, ce-lá u-pla-ka - ná.  
„Neplač te, ma-mi-čko, šak je to svaď-ba má!“

The image shows two staves of musical notation. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. It contains the first line of the song with lyrics. The second staff continues the melody with lyrics. Dynamics include piano (p).

POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky VI*. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1951. s. 94.

### 165. TÁ STRÁŽNICKÁ BRÁNA.

*Volně a táhle* (♩ = 60)

Z Dolňácka  
(Strážnice)



1. Tá stráž-nic-ká brá-na pě - kně ma-lo - va - ná,  
2. Štve-ro ko-ní vraných, pě - kně kší-ro - va - ných.



kdo tú brá-nu ma - lo - vól, ten bar-vy ne - ša - no - vól,  
Kdo ty ko - ně kší - ro - vól, ten děv-ča - ta mi - lo - vól,

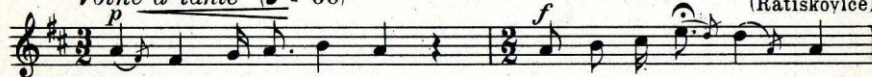


vy - ma - lo - vól na ní čtve-ro ko - ní vra - ných.  
už je od - ve - de - ný, ko - nec mi - lo - vá - ní.

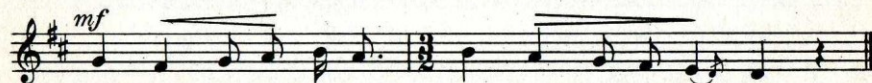
### 166. TÁ KYJOVSKÁ BRÁNA

*Volně a táhle* (♩ = 60)

Z Kyjovska  
(Ratiškovice)



1. Tá ky - jovská brá - na, tá ky - jovská brá - na



pě - kně ma - lo - va - ná, pě - kně ma - lo - va - ná.

2. †Kdo ju vymalováł, †  
†barvy nešanoval. †

4. †Čtvero koní vraných, †  
†pěkně kšírovaných. †

3. †Vymalováł na ní, †  
†čtvero vraných koní. †

5. †Kdo jich okšíroval, †  
†děvčata miloval. †

6. †Konec milování, †  
†už je odvedený. †

179. TÁ BRNĚNSKÁ BRÁNA

*Volně a táhle* (♩ = 60) Z Uh. Brodská

1. Tá br - něn - ská brá - na ce - lá ma - lo - va - ná,  
ve - dú ka - sen - týr - ce švar - né - ho šo - ha - ja.

<p>2. Počkejte, vojáci, postojte, vy, chvílku, postojte, vy, chvílku, pred mojí frajírku.</p> <p>3. Podaj ně, má milá, šátečka bílého, nech si já obestrem koníčka vraného</p>	<p>4. Ona mu podala růžu, konvalín, aby rozvoňával celú kompanín.</p> <p>5. Ona mu podala červený hřebíček, aby rozvoňával celý táboríček.</p>
--	--

POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky V.* Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1950. s. 97.

193. TÁ STRÁŽNICKÁ BRÁNA

*Volně* (♩ = 54) Z Horňácka

1. Tá strá - žni - cká brá - na, tá je vy - so - ká,  
2. Ne - by - la to hu - ska, by - ly hú - sa - ta,  
pre - le - tě - la pres ňu, pre - le - tě - la  
s Bo - hem o - stá - vaj - te, do - bre sa tu  
pres ňu hu - ska dí - vo - ká.  
maj - te, švar - né dě - vča - ta.

POLÁČEK, JAN: *Slovácké pěsničky III.* 2. vyd. Praha: Melantrich, 1949. s. 103.

198. TÁ STRÁŽNICKÁ BRÁNA

*Zvolna a táhle* (♩ = 54) Z Dolňácka

*p* *f*

1. Tá strážnická brána pěkně málavána.  
 Kdo tu bránu málaval, ten barvy nešánoval,  
 vymálaval na ní štvěrovráných koní.

2. Štvero vráných koní,  
 pěkněšírovaných  
 Kdo ty koně šíroval,  
 ten děvčata míloval,  
 už je odvedený,  
 konec mílování.

3. Kamarádi míj,  
 už ste vy kam kerý.  
 Vy sí na mňa vzpomeňte,  
 až veselí budete,  
 že sem s vama býval,  
 vínečko popíjal.

POLÁČEK, JAN: *Slovácké písničky II.* 2.vyd. Praha: Melantrich, 1948. s. 111.

199/1 (T. 270-1a) Strážnice. ShÚ. Zpívali legruti z jara 1907

Trvá 50"

Ta stráž - - nic - ká - brá - - na, pě - k - ná .  
 ma - lo - va - - ná, gdo tu brá - nu ma - lo - val,  
 ten bar - vy ne - - ša - no - val, vy - - ma - lo - val

ÚLEHLA, VLADIMÍR: *Živá píseň.* Praha: Nakladatelství Fr. Borový, 1949. s. 451.

na ní šty - ri ko - ně vra - - ný.

199/2 (T/270 1b)

Strážnice. Sb.Ú. Zpíval Jan Machálek-Rakušan 5. 2. 1942

Trvá 35"

Ta stráž - nic - ká brá - na, pě - kná ma - lo - va - ná,  
gdo tu brá - nu ma - lo - val, ten bar - vy ne - ša - no - val,  
vy - ma - lo - val na ní šty - ri ko - ně vra - ný.

1 ad 199 (T1ad.270)

Velká. Sb.Ú. Zpívala Anna Žalmánková 7. 1. 1942

Oj, ta stráž - nic - ká brá - - na, pě - kná vy - so -  
ká, oj, vy - le - tě - ua na ňu, pre - le - těu - ua  
pres ňu hu - sa di - vo - - - ká.

200 (T.271)

Strážnice. Sb.Ú. Zpíval Jan Neuman - Zajíc 6. 2. 1942

Trvá 15"

Ta stráž - nic - ká hos - po - da z drob - né - ho ka - me - ní  
a gdo ne - má pe - ní - ze, pe - ní - ze, nech do ní ne - cho - di.



## Ta brněnská brána, pěkně malovaná

Z Otnice



Ta br - něn - ská brá - na, pě - kně ma - lo - va - ná,  
se - dí tam pa - nen - ka, vše - chna u - pla - ka - ná.

- 1] Ta brněnská brána,  
pěkně malovaná,  
sedí tam panenka,  
všechna uplakaná.

Guberniální sbírka, s. 74–75.

SVOBODOVÁ, JANA: *V Brně na Špilberku stojí vrány kůň*. Pověsti a lidové písně o brněnském hradě a brněnských kasárnách. Brno: Muzeum města Brna a nakladatelství JOTA, 1995. s. 93.

## Ta brněnská brána kolem malovaná

Z Hodonínska

Ta br - něn - ská brá - na pod' ňú se - dí mam - ka  
ko - lem ma - lo - va - ná

ce - uá u - pua - ka - ná.

- 1] Ta brněnská brána kolem malovaná, pod' ňú sedí mamka ceuá upuakaná.
- 2] Doše u k ní syneček, ruce jí podává: Nepuačte, mamičko, šak je to svatba má!
- 3] Nepuačte, mamičko, nepuačte vy toho, šak ta moja svatba nekoštjuje mnoho!
- 4] „Co je to, synáčku, co je to za svatba, a že na ní není žádná rodina tvá.“
- 5] A ten starý rychtář a ten je můj svat, tak mňa dau on svázat, jako šibenca kat.
- 6] Tolé mně dau družbů, všecek sem sa strápiu, ešče mně povída u, abych sa nevrátiau.
- 7] Nepuačte, mamičko, už je všecko darmo, musím maširovat večer lebo ráno.
- 8] Už tambor bubnuje, šohaj maširuje, ta jeho mamička ruce zauamuje.
- 9] Ruce zauamuje, za svoju huavičku, komu mia tu necháš, chudobnú mamičku.

Sušil, s. 510–511.

SVOBODOVÁ, JANA: *V Brně na Špilberku stojí vraný kůň*. Pověsti a lidové písně o brněnském hradě a brněnských kasárnách. Brno: Muzeum města Brna a nakladatelství JOTA, 1995. s. 94.

## Tá brněnská brána celá malovaná

(♩=60) *mf* *f* Z Uherskobrodská

Tá br - něn - ská brá - na ce - lá ma - lo - va - ná,

*mf*

ve - dú k a - sen - týr - ce švar - né - ho šo - ha - ja.

- |   |   |  |
|---|---|--|
| 1) Tá brněnská brána<br>celá malovaná,<br>vedú k asentýrce<br>švarného šohaja.                  | 3) Podaj ně, má milá,<br>šátečka bílého,<br>nech si já obestrem<br>koníčka vraného. | 5) Ona mu podala<br>červený hřebíček,<br>aby rozvoňával<br>celý táboríček. |
| 2) Počkajte, vojáci,<br>postojte, vy, chvílku,<br>postojte, vy, chvílku,<br>pred mojí frajírku. | 4) Ona mu podala<br>růžu, konvaliu,<br>aby rozvoňával<br>celú kompaniu.             |  |

Poláček V, s. 97.

SVOBODOVÁ, JANA: *V Brně na Špilberku stojí vraný kůň*. Pověsti a lidové písně o brněnském hradě a brněnských kasárnách. Brno: Muzeum města Brna a nakladatelství JOTA, 1995. s. 95.

**Ta brněnská brána.**

*mf* *Vzrušeně.* *f*

Ta brněnská brána, pěkně ma-lo-va - ná;  
ve-dú k asentýr-ce švar-né-ho šo-ha-ja.

<p>Pátý stojí venku, patří k regimentu: [: „Počkejte, postojte pred mojí frajerkú.“ :] Keď pred ňú postáli, ven ju vyvoľali; [: a z jej čierných očí suzy jej kapaly. :] „Podaj mi, má milá, bieleho šátečka, [: nech si já zastanem od východ súnečka.“ :]</p>	<p>Ona mu podala růžu, konvaliju, [: aby rozvoňával ceľú kompaniju. :] Kapitán sa pýtá, čo to rozvoňává? [: „Růža, konvalija, co mi daľa milá.“ :] Dala mi má milá červený hřebíček, [: abych rozvoňával ceľý táboriček. :] Dala mi mamička červené jabúčko, [: abych si vysedel na koňa lahúčko. :]</p>
---	--

KUNC, JAN: *Slovácké jednohlasé písně*. Moravská Ostrava: Vydal Adolf Perout, 1913. s. 131-132.

### 85.a TA KYJOVSKÁ BRÁNA

*Mírně* (♩ = 60) *Kyjov - Měčice*

1. Ta ky-jo-vská brá-na, pě kná, ma-lo-va-ná.  
Kdo tu brá-nu ma-lo-val, ten ba-ruy ne-ša-no-val,  
ten už ta-dy ne-ní, ten je š-dve-de-ný.

PETRŮ, JIŘÍ: *K městečku Kyjovu. Lidové písně s rekrutskou a vojenskou tematikou*. Hodonín: Okresní kulturní středisko, 1986. s. 177.

## 85.b TA KYJOVSKÁ BRÁNA

*Uvolněji* *Moravany*



1. Ta ky-jov-ská brá-na, pě-kně ma-ló-va-ná,  
kdo tu brá-nu ma-ló-val, ten ba-rvy ne-li-tó-val,  
vy-ma-ló-val na ni šty-ry ko-ně vra-ný.

2. Vymaloval ešče,  
modrooký děvče.  
/:Kdo to děvče miloval,  
ten barvy nelitoval,  
ten už tady není,  
ten je odvedený.:/

3. Kamarádi moji,  
vy už ste kam kerý,  
/:vy si na mně zpomenete,  
dyž veseli budete,  
že sem s vama býval,  
vínečko popíjal.:/

PETRŮ, JIŘÍ: *K městečku Kyjovu. Lidové písně s rekrutskou a vojenskou tematikou.* Hodonín: Okresní kulturní středisko, 1986. s. 178.

## 85.c TÁ KYJOVSKÁ BRÁNA

*Volně a táhle* (♩ = 60) *Ratiškovice*

The musical score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/2 time signature. It starts with a piano (*p*) dynamic and contains the first line of the melody. The second staff continues the melody with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The lyrics are written below the notes.

1. *Tá ky-jovská brá-na, ta ky-jovská brá-na*  
*pě-kně ma-lo-va-na', pě-kně ma-lo-va-na'.*

2. /:Kdo ju vymalováł,:/  
/:barvy nešanoval.:/
3. /:Vymalováł na ní,:/  
/:čtvero vraných koní.:/
4. /:Čtvero koní vraných,:/  
/:pěkně kšírovaných.:/
5. /:Kdo jich okšíroval,:/  
/:děvčata míloval.:/
6. /:Konec mílování,:/  
/:už je odvedený.:/

PETRŮ, JIŘÍ: *K městečku Kyjovu. Lidové písně s rekrutskou a vojenskou tematikou.* Hodonín: Okresní kulturní středisko, 1986. s. 179.

## 85.d TA KYJOVSKÁ BRÁNA

*Moravany*



1. *Tá ky-jo-ovská brána pě-kně ma-lo-va-ná,*



*kdo-ju vy-ma-lo-val, ba-rvy ne-ša-no-val.*

2. /:Vymaloval na ní  
štvěro koní vraných,:/  
/:vymaloval ješče:/  
černojoké děvče.
3. /:Žádný nezabrání  
ptáčkovi lítati,:/  
/:jak mně zabraňují:/  
děvče milovati.
4. /:Vymaloval taky  
koníčka hnědého,:/  
/:on si ho osedlá,:/  
sedne si na něho.
5. /:Teče voda, teče,  
po ní ryby skáčú,:/  
/:pověz mně, má milá,:/  
proč tvé oči pláčú
6. /:Pláčú ony, pláčú  
pro svého synečka,:/  
/:vzali ho na vojnu,:/  
dali mu koníčka.

PETRŮ, JIŘÍ: *K městečku Kyjovu. Lidové písně s rekrutskou a vojenskou tematikou.* Hodonín: Okresní kulturní středisko, 1986. s. 180.

## 299a

Žilín.

Josef Mikolášek.

Mírně

1. Ta hra - diš - šká brá - na pěk - ně ma - lo - va - ná,  
pod ňú se - dí mo - ja mi - lá, ce - lá u - pla - ka - ná.

2. Co pláčeš, naříkáš,  
dyž mňa tu ešče máš?  
[: Teprú možeš naříkati,  
až mňa nezuhlídáš. :]
3. Vyšla hvězda jasná,  
byla veľmi krásná,  
[: sama za mňú moja milá,  
do kasárne prišla. :]
4. Prišla do kasárne,  
stála u postele:  
[: Stávaj, milý, stávaj hore,  
já sem prišla k tobě. :]
5. Jak bych já hore stal,  
dyž sem sa nevyspal?  
Zostaň, milá, zostaň se mňú  
vyspíme sa spolu. :]
6. Já tu neostanu,  
já mosím íť domu,  
[: moja máti povídala,  
že ty nemáš domu. :]
7. Místo domu svého  
mám koňa vraného,  
pár pistolí, karabinu  
sednu si na něho,  
a já mosím mašírovat  
do pola širého.
8. A v tom širém poli,  
tam vojáček stojí  
[: a on sobě uvažuje <sup>1</sup>  
o frajérce svojí. :]
9. Frajérenko moja,  
pros ty za mňa Boha,  
[: a aby mňa <sup>2</sup> nezabili,  
dyž já budu v patáliji, <sup>3</sup>  
fracjérenko moja! :]
10. Plakali matička,  
plače aj sestrička,  
[: a že sa mně osvícuje <sup>4</sup>  
na boku šablíčka. :]
11. Neplačte, matičko,  
neplač, ty sestričko,  
[: a ty sa mně neosvícuj  
na boku, šablíčko! :]
12. Plakali tatiček,  
plače aj bratříček,  
[: že pode mňú zařehotal  
můj vraný koníček. :]
13. Neplačte, tatičku,  
neplač, ty bratříčku,  
[: ty pode mňú neřehotaj,  
můj vraný koníčku! :]

ČERNÍK, JOSEF: *Záleské písně z okolí Luhačovic*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1957. s. 173-174.



## 153.

Pomálu.

Z Lípova.



Ta mo - rav - ská brá - na pěk - ná ma - lo - va - ná,



stó - jí pod ňú pa - nen - ka, pa - nen - ka, še - čka u - pla - ka - ná.

Tá moravská brána,  
pěkná, malovaná,  
stojí pod ňú panenka  
šečka uplakaná.

Co pláčeš, naríkáš,  
dyť mňa tu ešče máš,  
teprú budeš pro mňa plakat  
až mňa neuhlédáš.

BARTOŠ, FRANTIŠEK: *Národní písně moravské v nově nasbírané*. Brno: nákladem Matice moravské, 1889. s. 109.

1631. (*Nápěv 163 [347]*)

Od Hodonína

Ta brněnská brána  
kolem malovaná,  
pod ňú sedí mamka  
ceúá upuakaná.

Došeu k ní syneček,  
ruce jí podává:  
Nepuačte, mamičko,  
šak je to svadba má.

Nepuačte, mamičko,  
nepuačte vy toho,  
šak ta moja svatba  
nekoštjuje mnoho.

»Co je to, synáčku,  
co je to za svatba,  
a že na ní není  
žádná rodina tvá.«

Tolé mně dau družbů,  
všecek sem sa strápiu,  
ešče mně povídau,  
abych sa nevrátii.

Už tambor bubnuje,  
šohaj maširuje,  
ta jeho mamička  
ruce zauamuje.

A ten starý rychtář  
a ten je ten můj svat,  
tak mňa dau on svázat,  
jako šibenca kat.

Nepuačte, mamičko,  
už je všecko darmo,  
musím maširovat  
večer lebo ráno.

Ruce zauamuje,  
za svoju huavičku;  
komu mia tu necháš,  
chudobnú mamičku.

SUŠIL, FRANTIŠEK: *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*. 3. vyd. Praha: ČIN, 1941. s. 510-511.

## 778. MALOVÁNÍ

1708.

Z Moravan od Kyjova



Ta ky - jo - vská brána pě - kně ma - lo - va - ná, kdo ju vy - ma - lo - val, ba - rvy ne - ša - no - val.

[: Ta kyjovská brána  
pěkně malovaná, :]  
[: kdo ju vymaloval, :]  
barvy nešanoval.

Vymaloval na ní  
štvoro koní vraných,  
vymaloval ještě  
černojoké děvče.

Žádný nezabrání  
ptáčkovi lítati,  
jak mně zabraňují  
děvče milovati.

Vymaloval taky  
koníčka hnědého,  
on si ho osedlá,  
sedne si na něho.

Teče voda, teče,  
po ní ryby skáčú,  
pověz mně, má milá,  
proč tvé oči pláčú.

Pláčú ony, pláčú  
pro svého synečka,  
vzali ho na vojnu,  
dali mu koníčka.

SUŠIL, FRANTIŠEK: *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*. 3.vyd. Praha: ČIN, 1941. s. 533.

Jedná se o píseň vojenskou. Sám osobně nevím, jak začít s (ne)odborným komentářem k této písni a vlastně stanovit, který nápěv, ani tak text, je nejstarší a od kterého se odrazit. Osobně si myslím, že asi Sušilův, ale záměrně jej neberu jako první, jelikož znám text této písně jako verbuňk, ale nikde jsem tu mou variantu nenašel.

Kromě variant přímo ze Strážnice, nalezneme varianty písně na Kyjovsku, Podluží, Hornácku, Uherskohradištsku, na Luhačovickém Zálesí, Uherskobrodsku a pak i na Brněnsku, jak dokládají vyskenované notové ukázky. Písně jsou více méně podobné, ale odlišnost najdeme už v prvním odstavci textu. Přídavné jméno *strážnická* se mění na kyjovskou, vysokou, brněnskou, moravskou atd. na jiné přívlastky. Regionální varianty nápěvů se dost odlišují a tím narůstají i rozdíly v hudebním zpracování. Nejpřekvapivější aspekt je pro mne ten, že na Kyjovsku je tolik variant této písně.